

РЕЦЕНЗИЈА

Проф др Слободан Бранковић,
редовни професор, научни саветник, Београд

О књизи “Жене владара Србије”, аутора Томислава М. Симића
Калпачког:

Тема је креативно интригантна. Читалачка публика је делове књиге поздравила у новинским чланцима, помно пратећи наставке познатог Симићевог пера. У томе се огледа врста јавне рецензије и прелиминарни подстрек писцу.

Тема је комплексна, траје колико и историја и мит Србије. Спада у оне недовршене приче, као и живот.

Прича се приближава истини, а понекад стварност надвишава машту.

У личности аутора, познатог новинара, открива се приповедач који консултује велики број историографских извора, залази у скривене стране историје, завири и у “детаље који живот значе”, а неким чудом остали су на маргини спознаје богатог српског наслеђа.

Текст се доживљава као новинарска прича, као прича истраживачког новинарства, као иновантан модалитет комуникације славних предака с миленијумским потомцима. Наука о историји интердисциплинарне оријентације не досеже тако далеко као новинарско перо. Човекова знатижеља лако склизне и преко границе чињеница, у забран веровања, предања, легенди, митова... обичаја... традиција... творећи стварност, чија је заједничка река времена – историја, и то историја свакодневних људи, којима је судбина доделила владајући трон.

Како су представљене жене владара Србије?

У дугом времену од Немањића до Карађорђевића.

Какав су утицај имале на челнике владајућег трона?

Писац их посматра у распону од светског до светог!

Колико год биле сличне, свака је свет за себе.

Портрети жена владара Србије, идентификовани изнутра и споља, оживели су у *бурама историје*, обележавајући га неком својом бојом, нијансом, која се растворила у српској духовности, државотворности, култури... свакодневном животу, у *српској кући насред друма* од VI до XXI века.

Саржај је резултат пишевог концепта, структуриран по периодима успона и падова Србије, од *цветног средњовековља*, преко нововековног до савременог, до иза светских ратова. Свака животна сторија жене српског владара је целина за себе, као што све заједно творе имагинарни венац људских судбина, који нам постаје тако близак као да долази из будућности, испред чари минулих времена.

Прича надилази границе јавног и тајног, приватног, интимног, личног...; када *лично* прелије као кап преко судбине оних којима се влада, Срба, народа дугог трајања, онда се укаже *чудесна мешавина славног и трагичног*, као ретко којег у европској цивилизацији.

Текст се чита у једном даху, као у потрази за расплетом драматске догађајности, који изостаје као што се то дешава и *с крајем историје дискретног шарма*.

Преплитање личног и националног у вихорима рата и мира, унутар и изван српске државе, претпоставља компетентна сазнања науке о историји када се закључује о преломним догађајима и уделу доминантних личности у појединим одлукама које су одредиле смер историје на прелазу векова и миленијума.

У припреми за штампу овог инспиративног текста било би пожељно ангажовање стручног редактора како би се отклонила нека спорна тумачења контроверзних догађаја и поступака појединих личности. То утолико пре што су и неки од наведених аутора у библиографији унели измене у новија издања својих дела.

Илустрације су и више него пожељне за овакву врсту штива, које је, поред свега другог, и литерарни предлог филмским ствараоцима за визуелизацију најузбудљивијих страница српске историје, која је у појединим периодима додирнула Европу и свет.

Какав диван начин да се Србија представи Европи и свету као њихова миленијумска кћи, како је назваху у време кад је народе предводила слобода.

Београд,
фебруара 2007.

Проф др Слободан Бранковић